

SUKKERROE- NYT

Danske Sukkerroedyrkere orienterer

- Ny Brancheaftale på plads, side 3 og 20
- Sorter til dyrkning i 2017, side 4
- Beet Europe i Frankrig 2016, side 14
- Vinterroer – et glemt kapitel? side 18
- Danske Sukkerroedyrkere tager principiel retssag om færdsel med traktor og vogn, side 23
- Hvad sker der med Danske Sukkerroedyrkeres formue? side 24
- Louisianas sukkerrørsproduktion har en blakket fortid, side 28

- Tilmeld dig til nyhedsinformation - se www.danskesukkerroedyrkere.dk

Elo West Larsen

Konkurrencedygtig roedyrkning

annonce

Der er ingen der siger, at det bliver let, men det er i hvert fald spændende. Spændende hvordan alle vi, som er involveret i dansk roedyrkning, kan løfte i flok. Og dermed sikre, at en lokal produktion af sukker bliver til landets og ikke mindst landsdelenes bedste.

Vi har allerede set mange tiltag til optimering i dyrkningen – både sukkerindustrien, forsøgsvirksomheden, rådgivningen, maskinbranchen, agrokemibranchen og gødningsleverandører har givet værdifulde bidrag. Nogle bidrag er en her og nu trimning til det absolut optimale. Andre bidrag tilføjes løbende i en vedvarende forbedring af teknik – og, for forædlingens vedkommende, en forbedring af den genetik, som styrer roeplanternes evne til at akkumulere sukker.

Tag for eksempel den fokus, som der de seneste år har været på optimering af moderne høstmaskiner, hvor udbyttepotentialerne bestemmes ved håndopgravning i marken. Her får man et helt konkret og meget praktisk indblik i hvor meget sukker der efterlades i marken, når høstmaskinerne har trukket det sidste spor ud af den fugtige efterårsjord. Det er virkelig noget man kan bruge til noget.

I de sidste par uger har vi arbejdet intensivt med at klargøre hvilke bidrag vi har til dansk sukkerroedyrkning til næste år. Og det er ikke så lidt. Sukkerudbytterne stiger stadig støt. Det er jo ikke hvert år, at udbytterne stiger lige meget. Gennem årene er der hakker på kurven for udbyttetigning. Nogle gange er gevinsten beskednen, andre gange stor. Resultaterne fra i år har et ordentligt hak. Opad! Mere end fem procent i NT-segmentet og næsten dobbelt op for de nye kandidater af almindelige roesorter.

Skal vi klare os i fremtidens liberale sukkermarked er der ikke plads til forkerte beslutninger. Alle parter skal yde deres absolut bedste. På enkelte punkter kan interesser være modsatrettede, men i den foromtalt brede vifte af interessenter er der en fælles interesse: At roedyrkningen fortsætter mod himlen, at udbytterne fortsætter med at stige, så der er værdi til alle.

Det har altid været vores holdning, at dem som dyrker roerne skal bestemme hvilke sorter de skal så. Kun i et frit marked vil man opnå den samlede optimale bundlinje. Så snart der indlægges begrænsning, lukker man døren en smule til de allerhøjeste udbytter. Derfor bør antallet af sorter i markedet ikke være for snævert. Og her kan vi glæde os over, at man har sluppet genetikken lidt mere løs ved at inkludere en række nye prøvesorter, som selvfølgelig har et varierende udbyttepotentiale.

Lad os glemme de gamle dage, hvor det var kutyme at tryne hinanden, lad os prøve dialogens vej, lad os anerkende hinandens udfordringer, evner, bidrag og begrænsninger. Det skal være sjovt at dyrke roer og det skal kunne betale sig. For os alle sammen.

Vi skal ikke være bange for forandring. Nogle gange fører det til nye smarte påhit. Og den fri konkurrence – som de fleste landmænd bekender sig til – er med til at drive udviklingen mod højere udbytter. Det er også udsigten til at kunne sælge i et marked, som har drevet vores virksomhed til at producere frø, så du i år har adgang til at bestille en roesort, som er seks procent bedre end alle andre. Tro på det, det skal nok gå.

Selma KWS
Smilla KWS
Cantona KWS

Jollina KWS
Cantona KWS
Daphna
Cantona KWS

Daphna
Jollina KWS
Cantona KWS

Cantona KWS
Daphna

Kontakt

KWS Scandinavia A/S
Kongensgade 16
4800 Nykøbing F.
Telefon: 5484 3211
Mobil: 2020 1516
Mail: elo.larsen@kws.com
www.kws.dk
www.kwsbeetclub.dk

Sukkerroenyt

Udgivet af
Danske Sukkerroedyrkere
Axelborg, Axeltorv 3,1.
1609 København V
Tlf.: 33 39 40 00
Fax: 33 39 41 41
E-mail: ks@lf.dk
www.danskesukkerroedyrkere.dk
ISSN: 1395-136X
ISSN: 2245-9391 (online)

Ansvarshavende redaktør:
Klaus Sørensen

Redaktionsudvalgsmedlemmer:

Gdr. Michael Hansen
Kettinge, Mobil 6139 1465

Gdr. Flemming Høegh
Nr. Alslev, Mobil 5174 0115

Gdr. John Reese Jensen
Slagelse, Mobil 2859 4244

Gdr. Hans-Erik Povlsen
Odense SØ, Mobil 2045 2035

Gdr. Kristian Sørensen, Nakskov
Mobil 2534 4920

NBR Nordic Beet Research
Forsøgschef Desirée Börjesdatter
Sofiehøj
Højbygaardvej 14
DK-4960 Holeby
www.nordicbeet.nu
Tlf: +45 54 69 14 40

Annoncer:

Redaktør Klaus Sørensen
Tlf. 3339 4009
Mail: ks@lf.dk

DTP, repro & tryk:
Glumsø Bogtrykkeri A/S
Østergade 17B
4171 Glumsø
Miljøcertificeret efter ISO 14001

Bladet udkommer fire gange om året: februar, april, august og december måned. Det sendes til alle sukkerroedyrkere med kontrakt på levering af sukkerroer til Nordic Sugar og distribueres gennem post-væsenet.

Oplag: 1.950
Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Annoncetekst til forsiden:

Høst af sorten
Fairway
på Søllestedgaard

Ny Brancheaftale endelig på plads

Jørn Dalby
formand Danske
Sukkerroedyrkere

Vi er endelig nået i mål med den nye Brancheaftale for de næste 3 år frem til og med 2019. Som bekendt blev vi i sommer enige med Nordic Sugar om hovedpunkterne i aftalen – og til slut også om roeprisen i begyndelsen af august.

Siden da har vi arbejdet med alle detaljerne i aftalen. Nogle af detaljerne har dog fyldt en hel del, da der er flere store ændringer i den nye aftale. Det gælder naturligvis i forhold til, at EU's sukkervoter forsvinder, men herudover har ændringen på især transporten naturligvis fyldt meget.

Desuden er det i henhold til den nye EU-forordning et krav, at vi ændrer grundlæggende på selve måden, vi opstiller aftalen. Vi har hidtil været vant til at have én samlet Brancheaftale med alle informationer, herunder også om roeprisen. Fremover kræver EU-forordningen, at det splittes op, så vi i selve Brancheaftalen fortsat har alle de overordnede vilkår, men herudover skal der laves en omfattende Leveringskontrakt til hver enkel dyrker, hvor roeprisen skal anføres – den må ikke indgå i Brancheaftalen. Heldigvis er det dog sådan, at Leveringskontrakten gerne må udformes som en standardskabelon, der er ens for alle dyrkere og vedhæftet som et bilag til Brancheaftalen. Hver enkel dyrker får således den nøjagtig samme kontrakt ud, hvor der alene er forskel på navn, dyrkernummer og kontraktmængde til hver enkel.

Herudover har vi også arbejdet med et yderligere bilag, som indeholder hovedpunkterne for de dyrkere, der fortsat vil transportere deres roer selv (selvkørere).

Adskillige ændringer

- En af de store ændringer er på transporten, som Nordic Sugar overtager. Vi har sagt ja til dette, da ændringen dels kan være en fordel for en del dyrkere dels kan indebære en samlet besparelse for hele sektoren. Samtidig har det dog også været afgørende for os, at man stadig har mulighed for at køre sine roer selv. Nogle har investeret i transportmateriale og har lagt deres setup på bedriften an på egen levering, herunder evt. med direkte levering af roerne. Det er vigtigt, at man kan fortsætte med dette.

Med Nordic Sugars overtagelse af transporten indføres samtidig, at alle roer skal renses. Her har det også været afgørende for os, at der som selvkører bliver mulighed for at undlade rensning frem til den 10. december. Ellers kunne hele konceptet med direkte levering ikke fungere. Det er også faldet på plads.

Vi har sagt ja til, at alle roer skal renses fra den 10. december, hvilket er sammenfaldende med tidspunktet, hvor alle roer skal være dækket. Det mener vi er et krav, man kan leve med.

- Samtidig strammes også jordmodellen, hvor 88 % renhed nu er grænsen mellem tillæg og fradrag. Stramningen skal motivere til at gøre en indsats for at levere rene roer, men grænsen på 88 % er samtidig sat, så dyrkere, der renser roerne, i normale år oplever et tillæg og ikke et fradrag – det har vi lagt vægt på.

- På roefrø har vi fået fastlagt en grænse på 3 % for, hvor meget Nordic Sugar må lægge på deres indkøbspris på roefrøet til dækning af deres omkostninger til håndtering, distribution m.v. af frøet. Vi kender ikke deres tidligere avance på roefrøet, men den har uden tvivl været noget højere, og ved den kommende frøbestilling her i december, kan vi nu se et generelt fald i roefrøprisen på 7-9 %. Det er noget vi har kæmpet for i flere år, da roefrøprisen i Danmark har ligget over prisen i vore nabolande. Nu håber jeg, at alle nøje vil se på både kvalitet og pris, når der skal bestilles til den kommende sæson.

- Pulpmodellen er ændret, så vi nu får en noget højere afregning for roepulpen, end vi har gjort med den gamle prismodel. Her er vi således også kommet mere på linje med vore nabolande, f.eks. Tyskland.

- Vi forventer også at nå til enighed om en ændring på afregningstidspunkterne, men dette punkt er ikke endeligt på plads her ved deadline for Sukkerro-Nyt. Vores mål er, at man ikke skal betale for roefrø i april, når man samtidig har penge til gode fra forrige kampagne. Desuden skal slutfregningen rykkes frem fra november til juli måned. For at få balance i pengestrømmene er det dog samtidig nødvendigt at acceptere en mindre udbetaling i accontobetalingerne i kampagnen, men det mener vi er acceptabelt i forhold til de førstnævnte ændringer.

De fremtidige vilkår for kontrahering, herunder handel med kontrakter, er foreløbigt skudt til hjørne, da vi nu afventer udfaldet af vores klage til konkurrencemyndighederne.

Vi har desværre oplevet, at Nordic Sugar har lukket ned for megen information, f.eks. om prøveoptagningerne og information til Danske Sukkerroedyrkere løbende i kampagnen – bl.a. med henvisning til konkurrencevilkår. Det skader samhørigheden mellem dyrkere og virksomheden, og efter sommerens konflikt har vi et stort behov for at få genskabt de gode relationer, vi havde før mellem dyrkerne og virksomheden. Så herfra skal lyde en opfordring til Nordic Sugar til at yde en indsats for at få genskabt tilliden til dyrkerne. Et godt samarbejde har tidligere været til gensidig fordel for dyrkere og fabrik, og det skal det også gerne blive fremadrettet.

Sorter til dyrkning i 2017

Af
Forsøgsschef
Desirée
Börjesdotter

Så er det tiden til at begynde planlægningen til næste dyrknings sæson. Sortsresultaterne er analyserede, og Sortskommissionen har truffet sin beslutning om, hvilke sorter der er udpeget til dyrkning i 2017. I år er sortlisten lang med flere sorter, en præliminært godkendt og hele ti nye prøvesorter.

Når der skal vælges roesort, er et stabilt højt sukkerudbytte en af de vigtigste parametre. I den første tabel (tabel 1) beskrives sorterne, som Sortskommissionen har valgt til markedet, og i den anden tabel (tabel 2) beskrives næste års prøvesorter.

Valg af sukkerroesort

- Et sikkert, højt økonomisk udbytte opnås med sorter, der har et højt sukkerudbytte og en høj udbyttestabilitet
- et højt sukkerindhold
- en høj renhedsprocent

Sorten bør tillige

- spire sikkert og ensartet på et højt niveau
- have lav stokløbningstendens
- have tolerance over for Rhizomania på arealer med sygdommen
- have tolerance over for nematoder på arealer med nematoder
- have lav modtagelighed over for bladsygdomme

Årets sortsforsøg

Sammendrag

Blandt sukkerroesorter, der har været i afprøvning i mere end et år, er der i år stor forskel i opnået indtægt. Cantona KWS og Pasteur har af dyrkede sorter i 2016 den højeste økonomiske indtægt. Selma KWS, Daphna og Klimt giver den højeste indtægt af de sorter, der har været i afprøvning i mere end et år. Forskel i årets forsøg er fra +1.980 til -1.470 kr. pr. hektar. Cantona KWS og Pasteur er de markedssorter med højeste indtægt på +660 respektive +280 kr. pr. hektar sammenlignet til gennemsnit af dyrkede sorter.

Sorterne Daphna, Ragna KWS og Starling er de observationsorter, der i 2016 ligger øverst i gruppen af højest ydende sorter.

Tabel 1. Resultater fra forsøg uden nematoder, gennemsnit af 6 forsøg i 2016 og af 18 forsøg i 2014-2016 rangeret efter indtægt

Sort	Tolerance	Sortsejere	Sukkerudbytte			Antal planter 1000-tal/ha		Rodvægt ton/ha	Sukker pct. %	Stokløbere ved tidlig såning (18/3) ‰	Indtægt Forskel til gennemsnit 20.533 DKK/ha
			2016	2014-2016		tidlig	fuld fremspiring				
Gns. af dyrkede sorter 2016*			16,4 ton	16,0 ton	ton/ha	50	101	90,0	17,8	0,2	
# Starling	RT	SESvdH	102	101	16,2	55	102	88,9	18,2	0,7	417
Pasteur	RT	Strube	101	101	16,2	57	101	90,2	17,9	0,0	295
# Degas	RT	Strube	100	101	16,1	57	100	89,8	17,9	0,0	180
Jollina KWS	RT	KWS	101	101	16,1	59	101	90,7	17,7	0,5	70
Fairway	RT	Maribo Seed	99	100	16,0	41	101	88,6	18,0	0,2	64
Criollo	RT	SESvdH	101	100	16,0	44	100	89,9	17,8	0,2	6
# Daphna	RT+NT	KWS	107	106	16,9	59	100	98,2	17,2	2,4	1351
Cantona KWS	RT+NT	KWS	102	102	16,3	52	100	91,3	17,8	0,4	568
Lombok	RT+NT	SESvdH	99	99	15,7	47	102	89,2	17,7	0,0	-260

Nye sorter

Daphna prælimeret godkendt under forudsætning af, at KWS stiller en stokløbningsgaranti.

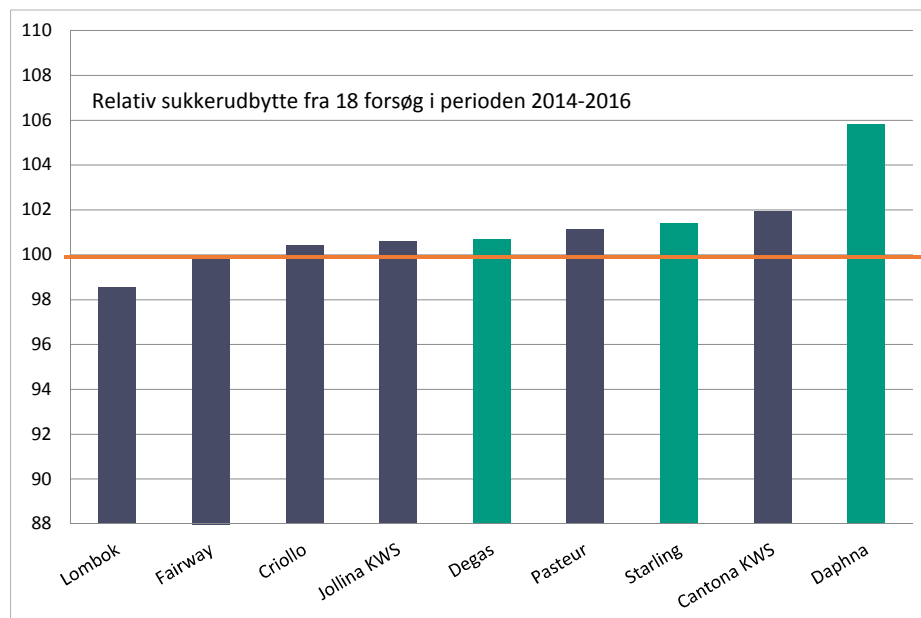
* Gennemsnit af Danicia KWS, Lombok, Pasteur, Criollo, Jollina KWS, Fairway, Diadem og Cantona KWS

Tabel 2. Resultater fra forsøg uden nematoder, gennemsnit af 6 forsøg i 2016 og af 12 forsøg i 2015-2016 rangeret efter indtægt

Sort	Tolerance	Sortsejere	Sukkerudbytte			Antal planter 1000-tal/ha		Rodvægt ton/ha	Sukker pct. %	Stokløbere ved tidlig såning (18/3) ‰	Indtægt Forskel til gennemsnit 20.298 DKK/ha
			2016	2015-2016		tidlig	fuld fremspiring				
Gns. af dyrkede sorter 2016*			16,4 ton	15,8 ton	ton/ha	44	101	86,9	18,1	0,2	
Selma KWS	RT+Aph	KWS	109	106	16,7	44	96	92,1	18,2	0,0	1494
Klimt	RT	Strube	106	104	16,4	54	103	90,2	18,2	0,2	1137
Whisky	RT	SESvdH	102	102	16,1	42	101	87,8	18,3	0,2	717
Einar	RT	Strube	102	102	16,1	52	100	87,8	18,4	0,2	680
Davinci	RT	Maribo Seed	103	102	16,1	62	103	89,5	17,9	0,0	605
Mustang	RT+Aph	Syngenta	101	101	16,0	50	104	88,8	17,9	0,0	494
Smilla KWS	RT	KWS	104	102	16,1	50	103	90,2	17,8	0,3	481
Joker	RT+NT	Maribo Seed	102	100	15,8	55	102	88,3	17,8	0,5	303
Jura	RT+NT	SESvdH	98	100	15,7	55	101	89,0	17,6	0,4	-143
Thorsen	RT+NT	Strube	98	98	15,5	46	104	88,4	17,6	0,0	-404

* Gennemsnit af Danicia KWS, Lombok, Pasteur, Criollo, Jollina KWS, Fairway, Diadem og Cantona KWS

Sukkerudbytte relativt 2016 års markedssorter

Markedssort 2016 til bestilling januar 2017

Ny sort 2017, Daphna prælimeret godkendt under forudsætning af, at KWS stiller en stokløbningsgaranti

Figur 1. Relativ sukkerudbytte fra 18 forsøg i perioden 2014-2016. Markedssorter i 2017 i blå og nye sorter i grønt. Daphna er prælimeret godkendt under forudsætning af, at KWS stiller stokløbningsgaranti i 2017.

Udbyttet i sortsforsøgene på i gennemsnit 16,4 ton sukker pr. hektar er på niveau med rekordåret 2014 (16,6 ton sukker pr. hektar), og det næsthøjeste udbytte målt i danske sortsforsøg. Dette til trods for at især maj måned var meget nedbørsfattig. Forsøgene er sået omkring normalt såtidspunkt og har en vækstsæson på i gennemsnit 176 døgn med en sukkerproduktion på 93,6 kg sukker pr. døgn, hvilket er den højeste produktion målt i danske sortsforsøg.

Sortsforsøg

Der er gennemført seks forsøg med 87 sorter af sukkerroer. I år er to roesorter (6K670 og 6K674) i forsøgene tolerante over for ALS aktivstof. Det er sorter, der tåler et særligt ukrudtsmiddel, og det er første år, disse sorter er i afprøvning i Danmark.

Forsøgene er anlagt på JB 5 til 8 med et lerindhold, der varierer fra 12 til 27 procent. Jorden er gennemgående i relativt god gødningstilstand med N-min i foråret på 27-38 kg kvælstof pr. hektar.

Figur 2. Stokløbning ved tidlig såning, rangeret efter stokløbning i 2016. Stokløbningen er lav i år, og forskellen mellem sorterne ikke stor til trods for, at specialeforsøget på Saxfjed blev sået den 18.

marts, cirka 2 uger før middelsådato.

Observationssorten Daphna viser højeste tendens til stokløbning, hvilket sorten ikke har vist tidligere.

Stokløbere i tidligt sået stressforsøg

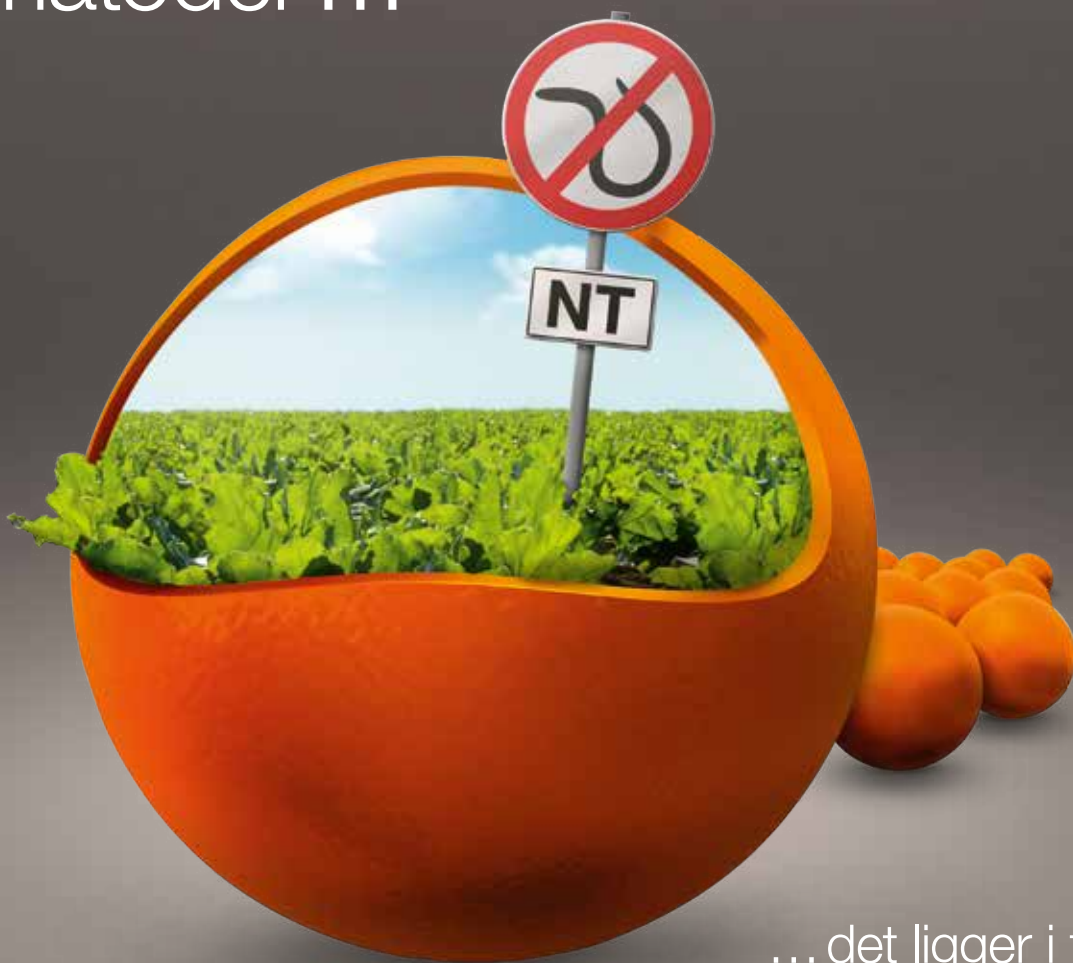
Alle lokaliteter er på forhånd undersøgt for nematoder og vurderet fri for angreb. Forfrugten er vårbyg eller vinterhvede. På fem af lokaliteterne har reaktionstallet været på 7,9 i gennemsnit og på en lokalitet 6,7. Der er i gennemsnit tilført 105 kg kvælstof pr. hektar. Fire forsøg er sået mellem den 2. til 4. april, og to forsøg er sået den 14. og 18. april. Rækkeafstanden har været 50 cm og frøafstanden 18 cm. Roerne er taget op mellem den 12. september og 22. oktober.

Frøet er behandlet med en standardbejdse bestående af Gaucho (60 gram a.i.), Thiram (6 gram a.i.) og Tachigaren (14 gram a.i.). Ukruet er bekæmpet efter behov i forsøgene. Forsøgene er behandlet to gange med Opera mod bladsvampe. Der er vurderet bladsvampe i et specialforsøg uden behandling mod bladsvampe.

Sorterne Selma KWS, Daphna og Klimt har givet den højeste indtægt af de sorter, der er aktuelle til 2017. Daphna og Ragna KWS har sammen med markeds-sorterne Cantona KWS og Pasteur givet de højeste indtægter sammenlignet til gennemsnit af dyrkede sorter. Det økonomiske resultat er det vigtigste kriterium for roedyrkeren ved valg af sort. Til højre i tabellerne ses det økonomiske resultat af sorterne. Forudsætningerne for beregningerne er roeprisen 2017 justeret for sukkerindhold og renhedsprocent i overensstemmelse med kontrakten gældende for 2017.

Højt stabilt udbytte med og uden nematoder ...

... det ligger i frøet

CANTONA KWS^{RT+NT}

- Næsthøjeste udbytte af NT-markedssorter (**fht. 102***) på ikke inficeret jord
- Højt udbyttensiveau (**fht. 128***) ved infektion med nematoder
- God dyrkningsøkonomi (+**586,- Kr.*** pr. hektar)
- God profil med hensyn til stokløbning (**0,2‰***)

*Kilde: Nordic Beet Research (NBR) 2014-16

STABIL
FORSIKRING FOR
NEMATODER 2017

www.kws.dk

SEEDING
THE FUTURE
SINCE 1856

Forudsætninger for beregning af indtægten i forsøgene

- Brancheaftale 2017, 1-årig kontrakttype.
- Kontraktmængde sortsforsøg = udbytte i gennemsnit af dyrkede sorter = 90,1 ton roer.
- Roepris fastsat = 158,07 kr. pr. ton rene roer, basis 16,0 procent sukker. Priser er justeret i overensstemmelse med aftale for 2017.
- Skabelon for variable direkte omkostninger i roemarken kan antages at være 6.000 kr. pr. ha.

Fremtiden sikret

Af de 46 sorter, der har deltaget i afprøvningen for første gang i 2016, viser over 40 procent af sorterne et højere udbytte end gennemsnittet af dyrkede sorter. Det ser altså godt ud for en forsat udvikling af højtydende sorter i fremtiden. De to ALS-tolerante roesorter, 6K670 og 6K674 er udbyttmæssigt ikke på højde med øvrige sorter uden denne egenskab, og ingen sorter med ALS-tolerance er markedsført her eller i Europa.

Sorternes egenskaber

Stokløbning har ikke været det store problem i 2016. I årets forsøg på Saxfjed, sået den 18. marts, viser dog Daphna en højere tendens til stokløbning, 2,4 promille. I de seks sortsforsøg har Daphna 6,6 promille stokløbere, mens markeds sorterne Jollina KWS og Lombok begge har 1,2 promille. Det kan mistænkes, at udsæden af prøvesorten Daphna er belastet med en fejl, eftersom sorten tidligere ved større påvirkning ikke har vist samme tendens.

Et højere sukkerindhold giver en højere betaling for roerne. Betaling for højere sukkerindhold end gennemsnittet på 18,2 procent sukker i årets forsøg giver en prisøgning på cirka 14 procent. Blandt de sorter, der er aktuelle i 2017, har Starling og Fairway det højeste sukkerindhold, mens Daphna, Ragna KWS, Cantona KWS, Lombok og Jollina KWS har det laveste.

Rodfurens dybde er genetisk bestemt, og der er sikker forskel og stor variation mellem sorterne. Sorterne Ragna KWS, Klimt, Degas og Lombok viser alle mindre rodfore end øvrige sorter, mens sorten Daphna har de mest markante rodfore blandt sorterne, der har været i afprøvning i mere end to år.

En høj renhedsprocent giver en højere betaling for roerne. Renhedsprocenten fra forsøgene viser højere værdi end i praksis, eftersom sten og løs jord fjernes før indvejning af forsøgsprøverne. Renhedsprocenten fra forsøgene udtrykker den mængde vedhængende jord, der vanskeligt kan fjernes fra roen før levering. Normalt vil en

Egenskaber for rod

Procent jord før vask, højde over jord, cm, rodfore, vaskbarhed og grenethed

* Dyrkede sorter 2016 ° Observationssorter 2016

Figur 3. Sorterne er rangeret efter mængden vedhængende jord på roerne. Højde og rodfore er afgørende for, hvor meget jord der hænger på roen, men også grenetheden påvirker mængden jord.

FREMTIDEN ER LYSEBLÅ

DET NATURLIGE FØRSTEVALG!

STARLING

Starling bliver din nye "darling".

- Bedste dyrkningsøkonomi af alle sorter i gns. af de sidste 2 år. * + 719 kr.
- Flot stort bladareal - dækker godt mellem rækkerne.
- Bedste potentiale for højt udbytte.
- Højeste sukkerprocent.

*Sorter uden stokløbere iflg. NBR

**SORTER UDEN
STOKLØBERE
OGSÅ VED TIDLIG
SÅNING!**

SESVANDERHAVE
sugar beet seed

Mød os på Facebook!
SESVANDERHAVE Scandinavia
- aktuelt nyt om din roedyrkning

WWW.SESVANDERHAVE.COM

Henrik Møller tlf. 21 49 14 24 • henrik.moller@sesvanderhave.com

glad roe med en lille eller næsten ingen rodfure, og som sidder tilstrækkeligt højt i jorden, give en høj renhedsprocent samtidig med, at den er let at rense og vaske. I årets forsøg er forskellen mellem laveste og højeste mængde vedhængende jord på 1,5 procentpoint. Blandt aktuelle sorter, har Ragna KWS, Cantona KWS og Starling mindst vedhængende jord.

Bladsvampe i udvalgte sorter

I specialforsøget med naturlig smitte har meldug været den dominerende sygdom, og der er også angreb af rust. Specialforsøget omfatter sorter, der har deltaget i afprøvningen i mere end et år. Sorter, som udviser mindre modtagelighed overfor meldug og rust i begyndelsen af september, er Ragna KWS, Daphna og Cantona KWS. Blandt de sorter, der har fået mest meldug tidligt, er Lombok, Degas og Criollo. Sorter, der har fået mest rust i oktober, er Jollina KWS, Fairway og Degas.

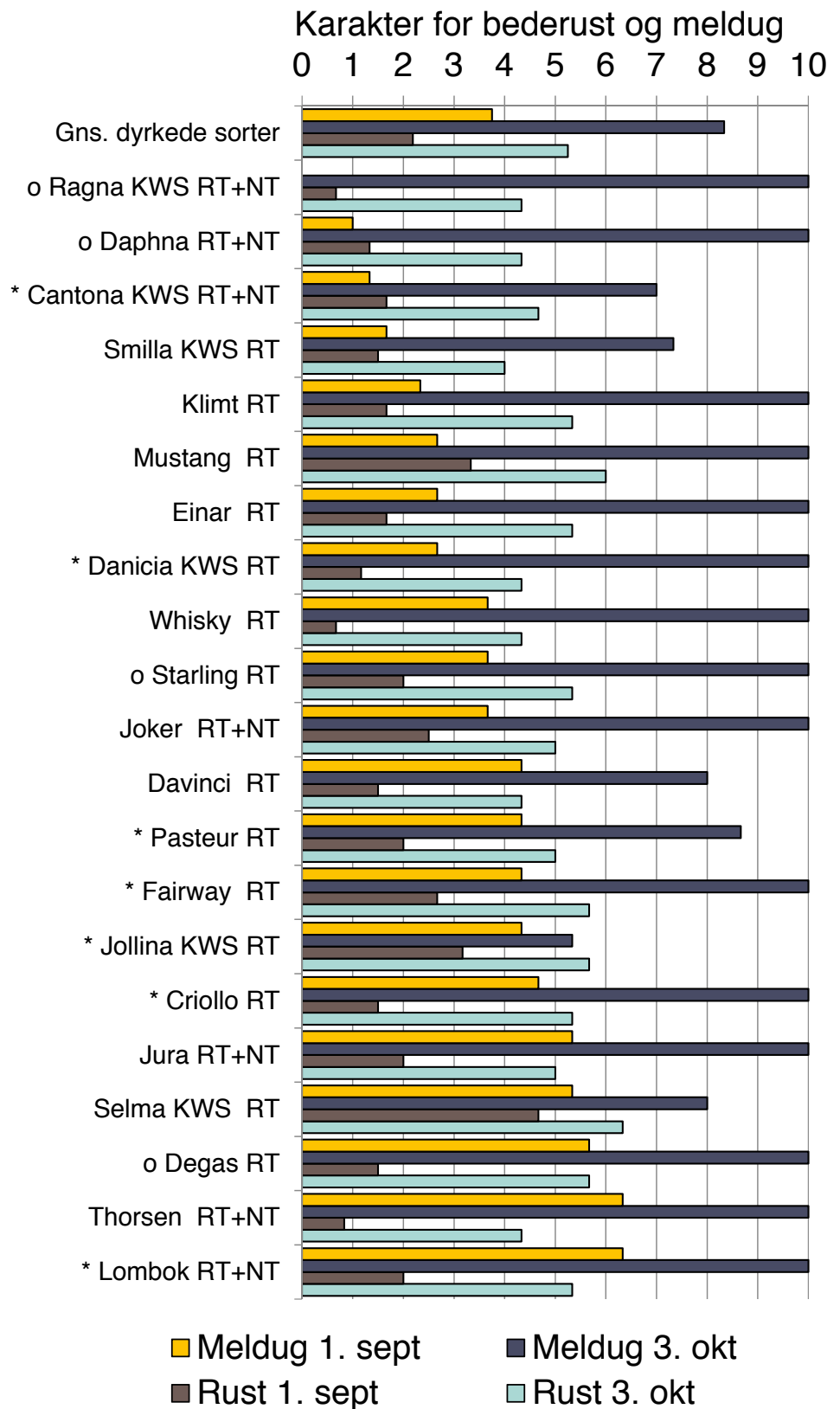
Årets resultater i forholdstal

Når der skal vælges roesort, er et stabilt højt sukkerudbytte en af de vigtigste parametre. I tabel 3 på næste side vises resultaterne af de seneste fire års afprøvning. Sorterne er rangeret efter antal år i afprøvningen og dernæst efter deres udbytte i 2016. De årlige resultater er relaterede til markedssorterne det aktuelle år. Flerårsgennemsnittet er en analyse baseret på alle 18 forsøg 2014-2016 respektivt alle 12 forsøg 2015-2016. Resultatet er derefter relateret til gennemsnittet af de dyrkede sorter i 2016.

Nematodtolerante sorter

I årets tre forsøg på nematodinficeret jord er forskellen i sukkerudbytte mellem de modtagelige sorter og nematodtolerante sorter relativ høj. Det er specielt vækstsæsonen, der afgør, hvor udtalt angrebene bliver, og de tørre forhold i 2016 har

Bladsvampe for udvalgte sorter

* Dyrkede sorter 2016. o Observationssorter 2016.

Figur 4. Modtagelighed for bladsvampe i aktuelle sorter. Sorterne er rangeret efter angrebsgrad af meldug den 2. september 2016 i forsøg med naturlig smitte. 0 = intet angreb, 10 = 100 procent angreb.

påvirket effekten af nematoderne meget. I år præsenteres de relative udbyttetotal både i forhold til modtagelige sorter Pasteur og Cartoon tilsvarende tidligere år og i forhold til NT-sorterne på markedet, Lombok og Cantona KWS. Eftersom udbytteneiveauet i nematodsegmentet er stigende sammenlignes kandidaterne også med de allerede dyrkede NT-sorter.

Sortsforsøg på jord med nematoder

Der er gennemført tre forsøg med sorter, som er tolerante over for nematoder (NT). I forsøgene indgår 39 sorter inklusive målesorter. Der er tilmeldt 21 nye NT-sorter til afprøvning, hvoraf en roesort, 6K674, er tolerant over for ALS aktivstof. Det er en sort, der tåler et særligt ukrudtsmiddel, og det er første år den er i afprøvning i Danmark.

Jorden er gennemgående i god gødnings-tilstand med N-min i foråret på 33-45 kg kvælstof pr. ha i gennemsnit samt reaktionstal på 7,7 i gennemsnit. Forfrugten er vinterhvede eller vårbyg. Der er i gennemsnit tilført 100 kg kvælstof pr. ha. Rækkeafstanden har været 50 cm og frøafstanden 17 cm. Forsøgene er sået imellem den 1. april og 13. april. Roerne er taget op mellem den 19. september og 13. oktober.

Tabel 3. Forholdstal for udbytte af polysukker 2013-2016 samt 2 og 3 års gennemsnit

Sort	Tolerance ¹	Forholdstal for udbytte af sukker					
		2013	2014	2015	2016	2014 - 2016	2015 - 2016
<i>Antal forsøg</i>		6	6	6	6	18	12
Gns. af dyrkede sorter, ton sukker pr. ha		14,2	16,6	15,0	16,4	16,0	15,8
Gns. af dyrkede sorter, forholdstal		100	100	100	100	100	100
Cantona KWS	RT+NT	103	104	102	102	102	102
Starling	RT	104	100	103	102	101	102
Fairway	RT	105	101	103	99	100	100
Pasteur	RT	102	102	102	101	101	102
Jollina KWS	RT	104	102	100	101	101	100
Criollo	RT	102	101	101	101	100	100
Lombok	RT+NT	100	100	98	99	99	98
Daphna	RT+NT		107	106	107	106	106
Klimt	RT		105	103	106	104	104
Smilla KWS	RT		103	101	104	102	102
Degas	RT		100	104	100	101	102
Selma KWS	RT			104	109		106
Einar	RT			104	102		102
Whisky	RT			102	102		102
Davinci	RT			101	103		102
Mustang	RT			102	101		101
Joker	RT+NT			99	102		100
Jura	RT+NT			102	98		100
Thorsen	RT+NT			99	98		98

¹⁾ RT: Rizomaniatolerant, NT: Nematodtolerant

I de tre forsøg er der henholdsvis 5.300, 4.700 og 10.400 æg og larver pr. kg jord. Der har i årets forsøg været i gennemsnitlig 24 procent merudbytte i NT sorterne i forhold til modtagelige sorter. De højst ydende NT-sorter giver i gennemsnit 3,5 ton sukker pr. ha mere end de modtagelige målesorter Pasteur og Cartoon. Merudbytte i årets forsøg ligger for de dyrkede sorter på 23 til 26 pct., hvor de sidste år lå omkring 15 pct.

Den ALS-tolerante, 6K674 er udbyttmæssigt ikke på højde med øvrige sorter uden denne egenskab. Ingen sort med ALS-tolerance er markedsført her eller i Europa.

De målte NT-sorter har opformeret nematoderne knapt 2,5 gange.

De modtagelige normalsorter viser en opformering på over 5 gange.

Rodfure og vedhængende jord

I årets forsøg er forskellen mellem bedste (højeste karakter i tabellen) og ringeste rodforekarakter 2,1, og der er en sikker variation mellem sorterne. Blandt aktuelle sorter, har Thorsen og Ragna KWS mindste og dermed bedste rodfore.

I årets forsøg er forskellen mellem laveste og højeste mængde vedhængende jord på 2,0 procentpoint. Blandt de sorter, der har været i afprøvning i mere end et år, har Ragna KWS, Joker og Cantona KWS laveste procent vedhængende jord.

Årets resultater i forholdstal

Sorterne i det nuværende nematodsegment ligger i 2016 blandt de højstydende sorter, og der er ikke længere udbytteforskelle mellem de bedste nematodetolerante og ikke nematodetolerante sorter i marker uden nematodeinfektion. Den NT-sort, der yder mest på arealer uden nematoder, er Cantona KWS, mens Daphna og Ragna KWS indtil nu kun har været prøvesorter og derfor endnu ikke kan vurderes på tilstrækkeligt grundlag.

Det højeste sukkerudbytte er opnået i Daphna, men Cantona KWS, Lombok og Ragna KWS adskiller sig ikke statistisk fra den bedste sort, da usikkerheden i resultaterne er stor.

En oversigt over de seneste fire års afprøvning af sorter ses i tabellen. ■

Tabel 4. Nematodtolerante sorter, forholdstal

Sort	Resistens/ tolerance ¹⁾	Forholdstal sukkerudbytte						
		2013	2014	2015	2016	2016	2014- 2016	2015- 2016
<i>Arealer med nematodangreb</i>								
Pi		6.431	9.652	5.341	7.282	7.282	6.656	6.199
Antal forsøg		3	3	3	3	3	9	6
Gns. af målesorter ²⁾ , ton sukker per hektar	-	11,6	9,2	13,0	11,4	14,7	14,3	14,9
Gns. af målesorter ²⁾	-	100	100	100	100	100	100	100
Pasteur	RT	101	100	98	100	78	77	82
Cartoon	RT			102	100	77		82
Cantona KWS	RT+NT	123	135	116	132	102	100	101
Lombok	RT+NT	118	145	117	126	98	100	99
Ragna KWS	RT+NT		137	114	126	98	96	98
Daphna	RT+NT		144	118	133	103	100	102
Joker	RT+NT			111	125	97		97
Jura	RT+NT			123	125	97		102
Thorsen	RT+NT			116	130	101		100

¹⁾ RT: Rhizomaniatolerant, NT: Nematodtolerant

²⁾ SY Muse og Pasteur var målesorter i 2013-2014. Pasteur og Cartoon var målesorter i 2015. Pasteur og Cartoon samt Lombok og Cantona KWS er målesorter i 2016.

DANSKE ROER TIL DANSKE JORDE

Ring og hør mere om
sorterne på **2211 2221**

DANSK
TOPSORT

PRØVE-
SORT

PRØVE-
SORT

FAIRWAY RZ

- Meget højt og stabilt udbytte (**fht. 101***)
- Højeste sukkerprocent af alle sorter (**18,4 %****)
- Meget høj renhed

DAVINCI RZ

- Meget højt udbytte (**fht. 103****)
- Størst bladdække af alle sorter
- Meget høj renhed

JOKER RZ/NT ALL-ROUND SORT

- Højt udbytte på sund jord (**fht. 102****)
- Højt udbytte på nematode-inficeret jord (**fht. 97****)
- Meget høj renhed

MARIBO[®]
your partner in sugar beet...

Maribo Seed · Højbygårdvej 31 · DK-4960 Holeby
Tel: +45 5446 0700 · Fax: +45 5446 0701
www.mariboseed.com · info@mariboseed.com

Beet Europe i Frankrig 2016

*Af senior
projektleder
Robert Olsson,
NBR Nordic Beet
Research*

*Oversat fra svensk af
projektleder Otto Nielsen,
NBR Nordic Beet Research*

Den 26.-27. oktober i år blev der for fjerde gang afholdt Beet Europe – denne gang i Frankrig, som er en af de store roedyrkningsnationer. Vi og 12.000 andre var der, og her er de indtryk vi tog med hjem.

Beet Europe afholdtes for første gang i 2010 i Holland. Det afholdes hvert andet år og hver gang i et nyt land. Chancen for at det på noget tidspunkt skulle komme til Sverige eller Danmark er lille. Vi er

helt enkelt ikke store nok i roedyrknings-sammenhænge. Efter starten i Holland har Beet Europe sidenhen været afholdt i Tyskland og Polen og nu altså i Frankrig. Et sidste lignende arrangement blev afholdt i Sverige i 2002 på Svenstorp og i Danmark i 2004 på Corselitze.

Mere end bare maskiner

Beet Europe er en form for roedag i storformat. Kernen er demonstration af roeoptyning i marken med seneste nyt fra hele Europa. Dertil kommer transportløsninger i marken og renselæssere, og ofte er der også demonstration af jordbearbejdning og herunder såning af hvede efter nyligt optagne roer. Både på kontinentet og i England er vinterhvede klart den mest udbredte afgrøde efter sukkerroer. Udover aktiviteterne i marken deltog 170 udstillere med maskiner og produkter, som på en eller anden måde kunne have en interesse for roedyrkere.

I tilknytning til Beet Europe arrangerer IIRB – paraplyorganisationen for interessenter indenfor udvikling, forskning og forsøg med sukkerroer – et halvdagsseminar omkring et aktuelt emne for roedyrkning. Emnet i år fokuserede på, hvordan vi kan undgå skadelig markpakning. Emnet havde helt klar interesse for vores besøgsgruppe, og man følte, at man fik noget med hjem. Otto Nielsen fra NBR var med i den gruppe som organiserede seminariet, og han kommer med en rapport fra seminaret i næste nummer.

Færre producenter af roeoptygere

Der er strenge tider for producenter af roeoptygere, og det sætter sine spor. Tyske Holmer, hollandske Agrifag og franske Matro ejes nu alle af den franske Exel Industries Group. Ropa udvider sit sortiment og går ind på kartoffelmarkedet, mens Grimme som bekendt har udviklet den anden vej. En oversigt over de deltagende roeoptygere kan ses i *tabel 1*.

Følgende er værd at bemærke:

- Der er fire større producenter af roeoptygere: Grimme, Holmer, Ropa og Vervaet.
- Der er grundlæggende tre typer af selv-kørende optygere:
 - ”Lillebror” er en lille seks-rækket optyger med to aksler og mindre tank. Baserer sig på korte række-længder eller anvendelse sammen med følgevogn. Prisklasse: 2,5 - 3,5 millioner DKK.
 - ”Standardmaskinen” er en seks-rækket maskine med rummelig tank, to aksler samt ”dogwalk” eller bånd.

Demonstrationsareal ved Beet Europé 2016.

Den bredeste optager var en tre-akslet Holmer med 12-rækket bord. Maskinen har i 2016 sat ny rekord ved at høste 80 hektar roer på 24 timer.

Hvad bliver min fremtid? Maskinstation eller måske nyere bugseret maskine sammen med naboen. I hvert fald var det let at sammenligne optagningskvaliteten fra de deltagende optagere på udstillingen ved at betragte de optagne roer, som de have læsset af i små kuler i tilknytning til demonstrationsarealet. Endvidere blev det bemærket, at alle følgevogne – uanset om det var bugserede eller selvkørende – have elevator til aflæsning for at lave kuler beregnet til renselæssere, samt at

Prisklasse 3,5 – 4,5 millioner DKK.

- ”Storebror” med tre aksler og op til 30 ton i tanken og dermed totalvægt på omkring 60 ton.

Prisklasse: 4-5 millioner DKK.

- Belgiske Gilles og franske Franquet arbejder forsat seriøst med todelt bugserede system, men Franquet er mere nytænkende.
- Der findes 9- og 12- rækkede optagerbord, men seks rækker er fortsat helt dominerende.
- Producenter forsøger at minimere maskinernes egenvægt.
- Afbalancering af vægten indenfor maskinen.
- Ny såkaldte CTS-dæk med tryk ned til 1,7 bar på tre-akslede maskiner.
- Variabelt lufttryk kan tilvælges.
- Optagerens GPS-system overtager følgevognen og fylder denne automatisk.
- Der blev talt om udbyttmålere, men de blev ikke demonstreret.
- Med 9-rækket optagerbord kan kørsel begrænses til en overkørsel

Deltagerne på turen var enige om, at det var inspirerende at se de nye maskiner.

Tabel 1. Oversigt over roeoptagere, som blev fremvist i marken ved Beet Europe i Frankrig i år.

Nr	Maskine	Rækker	Kommentar
1	Holmer Exxact Light Traxx	6	En ”lille to-akslet og selvkørende tankmaskine, som produceres af Agrifac i Holland. Tanken er på 20 m ³ . Pris: 365.000 €
2	Holmer Exxact Terra Dos T4 30	6	Seneste version af to-akslet Holmer. Tank på 30 m ³ tank. Pris: 460 000 €
3	Holmer Exxact Terra Dos T4 40	12	Tre-akslet med motor på 626 hk og 45 m ³ tank. Køres med tryk på 1,3 bar. Pris: 620 000 €
4	Franquet X- Beet + X-Load	6	X-beet konceptet er bugseret og består af en frontmonteret aftopper og optager med fire rouletter bagerst. Tanken er på 6 m ³ og kan aflæse i fire meters højde. Det er muligt at anvende ekstra brede dæk på traktoren samt autostyring. Pris: 200 000 €
5	Grimme Maxtron 620	6	Velbekendt båndmaskine med drevne oppel hjul og 33 m ³ tank. Pris: 495 000 €
6	Grimme Rexor 620	6	To-akslet med drevne oppel hjul, 530 hk motor og 33 m ³ tank. Laveste vægt i denne klasse. Pris: 453 000 €
7	Grimme Rexor 630	6	Tre-akslet med 625 hk motor. Kan leveres med individuelt indstillelige kitskær. Tanken på 45 m ³ kan indeholde roer fra en strækning på 1.200 m ved et udbyttniveau på 90 t/ha. Pris: 513 000 €
8	Gilles AD49 + R136TS	6	Traditionelt bugseret koncept fra Belgien med aftopper forrest og optagerenhed bagerst. Tanken kan indeholde 2 m ³ . Pris: 125 000 €
9	Vervæet Q616	6	”Lille” seksrækket optager med 465 eller 510 hk DAF-motor. Man kan vælge mellem kitskær og oppel hjul, tre typer aftoppere samt tre typer af rensning eller oppel hjul. Tanken er på 30 m ³ . Pris: 420 000 €
10	Vervæet Beet Eater 625	6	Tre-akslet med boggie forrest, 626 hk motor og 40 m ³ tank. Leveres med kitskær eller oppel hjul, tre typer af aftoppere og tre typer af rensning. Pris 495 000 €
11	Vervæet Beet Eater 925	9	Er tilsvarende ovenstående men med 9-rækket optagerbord. Pris: 600 000 €
12	Ropa Panther	6	”Lille” to-akslet Ropa med 530 hk motor og 28 m ³ tank. Pris: 470 000 €
13	Ropa Tiger 6	6	Tre-akslet med 768 hk Volvo motor. Pris: 530 000 €

Belgiske IRBAB (tilsvarende NBR i Sverige og Danmark) viste lagrede roer angrebet af forskellige sygdomme. På fotoet er roerne angrebet af *Aphanomyces*, som giver udbyttetab, men kun begrænset tab under lagring.

Det bugserede optagningssystem fra Franquet tiltrak megen opmærksomhed.

renselsæsserne kunne læsse kuler, som var lagt på græsmark.

Minimering af markpakning var et meget interessant emne for de deltagende roedyrkere, da det jo berør alle, og for eksempel jordpkningsdemoen med illustrering af sporeffekter i sand var en øjenåbner for nogle. Nogle af de bidrag fra producenterne, som blev husket, var blandt andet Michelins demonstration af dæktrykets betydning og herunder variabelt dæktryk, bæltter i stedet for hjul samt "one pass" optagning og øget optagningshastighed for at udnytte jordens elasticitet.

Turen gav samlet set mange nye indtryk omkring roedyrkningen. Men vi kan også løfte sukkerudbyttet ved at gøre alting rigtig ud fra den viden, vi allerede har, som det blev udtrykt af Stig Fabricius fra Møn. ■

Med fokus på stabilitet og bundlinje ...

... det ligger i frøet

JOLLINA KWS^{RT}

- Næsthøjest udbytte af RT-markedssorter (fht. 101*) (delt andenplads)
- Højeste rodudbytte af markedssorter og meget stabilt sukkerudbytte over årene
- Relativ god profil med hensyn til stokløbning (0,5%*)
- God bladdækning, som bidrager til optimal ukrudtskontrol

* Kilde: Nordic Beet Research (NBR) 2014–16

NÆSTHØJEST
TOTALUDBYTTE*

www.kws.dk

SEEDING
THE FUTURE
SINCE 1856

Vinterroer – et glemt kapitel?

*Hurtig udvikling frem til
den 27. september.*

*Af senior projektleder
Jens Nyholm Thomsen,
NBR Nordic
Beet Research*

Træg start i foråret. Billedet er taget den 7. april.

*Forårssået den 4. april mod en efterårssået den
15. august. Billedet er fra den 12. maj.*

Marken den 15. juni.

Vi har behov for en udbytteforøgelse i roedyrkingen. Nu måske mere end nogensinde siden Napoleons fald og fastlandsspærringens ophævelse. Sukkerproduktionen har, som mange andre produktioner, næsten altid været nationalt beskyttet og efter indtræden i EF beskyttet indenfor det europæiske fællesskab. Men det er ikke det samme som, at det altid har været en lukrativ afgrøde eller produktion igennem hele historien. Og nu er vi så i en ny orden, der sætter vores evner på prøve.

Kunne vinterroer bidrage til en sådan udbytteforøgelse? Robert Olsson, NBR, gennemførte forsøg i Sverige med vinterroer i sæsonen 2008 til 2009 for at studere overvintring og udvikling af roerne. Der blev sået 4 sorter 15. august 2008 på ca. 14 cm frøafstand, idet man forventede nogen udvintring. Roerne blev gødet i efteråret og foråret samt ukrudtsbekæmpet i efteråret. Roerne blev sprøjtet mod rustangreb i april.

Roerne nåede op til 50 pct. dækning af rækkerne inden 1. november. Op til 90 pct. af planterne overvintrede ned til 10 minusgrader. I april begyndte planterne at vokse, og det fremgår af billederne, at der er betydelig størrelsesforskel imellem forårssåede roer og efterårssåede roer. Imidlertid gik alle roer i stok uanset sort i første uge af maj.

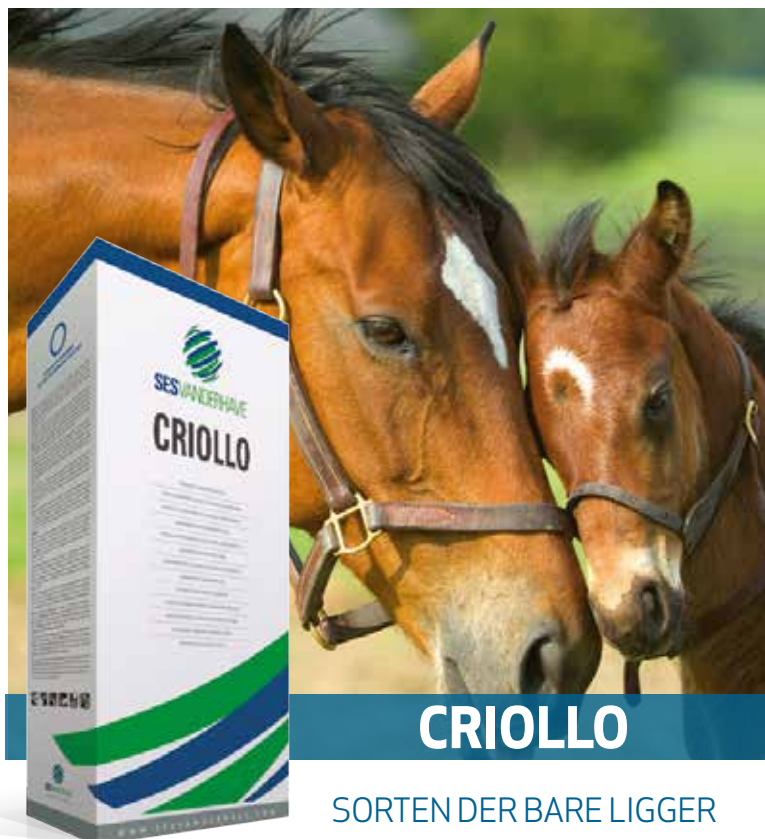
Kunne man slukke for stokløbningen og de fysiologiske forandringer i foråret, er perspektiverne åbenlyse. Roerne kan sandsynligvis sagtens overleve vinteren i Danmark og måske i Sverige med den rette størrelse på roden. Tyske forsøg, offentliggjort i 2014, viser, at roden bør være 1-2,5 cm i diameter. Den størrelse tåler nedfrysning til 4,5 minusgrader, mens større roer skades allerede ved nedfrysning til 1,5 minusgrader. ■

FREMTIDEN ER LYSEBLÅ

LOMBOK

DEN MEST SIKRE SORT
PÅ MARKEDET.
Virker – hvert år.

CRIOLLO

SORTEN DER BARE LIGGER
KONSTANT I TOPPEN
- og har gjort det i flere år.

NYE PRØVESORTER

WHISKY

SORT MED
HØJE PROCENTER

JURA

STÆRK
NEMATODESORT

**SORTER UDEN
STOKLØBERE
OGSÅ VED TIDLIG
SÅNING!**

SESVANDERHAVE
sugar beet seed

Mød os på Facebook!
SESVANDERHAVE Scandinavia
- aktuelt nyt om din roedyrkning

WWW.SESVANDERHAVE.COM

Henrik Møller tlf. 21 49 14 24 • henrik.moller@sesvanderhave.com

Ny 3-årig Brancheaftale for 2017-19

Af Klaus Sørensen

Nordic Sugar og Danske Sukkerroedyrkere nåede den 3. august 2016 til enighed om hovedprincipperne for dyrkning og levering af sukkerroer i perioden 2017/18 - 2019/20 (dyrkningsårerne 2017 - 2019 inkl.). Efterfølgende har vi arbejdet med selve Brancheaftalen, der indeholder alle de detaljerede bestemmelser.

Under dette arbejde har det været meget begrænset, hvor meget det har været muligt at genbruge fra den nuværende Brancheaftale. Det skyldes dels de omfattende ændringer i EU-forordningen med ophør af sukkervoterne og mindsteprisen på roer, men det skyldes også de mange nye forslag og tiltag, der blev lagt på bordet under forhandlingerne her i Danmark.

Desuden er det i henhold til den nye EU-forordning et krav, at Brancheaftalen fra 2017 udformes anderledes. Sukkerroedyrkerne og sukkervirksomheden både må og skal fortsat forhandle og indgå en fælles aftale for alle dyrkere om vilkår for dyrkning og levering af sukkerroer, herunder om roepriisen, men aftalen skal fremover splittes op i selve Brancheaftalen og en Leveringskontrakt, der bl.a. skal indeholde information om priserne. Dog må Leveringskontrakten gerne udformes som en enslydende standardskabelon, der indgår som et bilag til Brancheaftalen, til brug for alle dyrkere. Eneste forskel fra dyrker til dyrker vil være de basale oplysninger med navn, dyrkernummer og kontraktmængde.

Væsentlige elementer

Nedenstående fremhæves nogle af de væsentlige elementer i aftalen. Der er alene tale om uddrag af teksten, og det anbefales derfor kraftigt at læse aftalen i sin helhed. Hvis der i beskrivelsen her i artiklen er uoverensstemmelser eller uklarheder i forhold til ordlyden i Brancheaftalen, er det ordlyden i Brancheaftalen, der er gældende.

Fælles målsætning

Aftalen indeholder fortsat en fælles målsætning, hvor det bl.a. slås fast, at det er et fælles mål for Parterne at forsvare og gerne udbygge den danske roe- og sukkerproduktion.

Forskning og udvikling

Der er fortsat en målsætning fra tidligere om at have fokus på forskning og udvikling i dyrkningen, hvor forskningsaktiviteterne udføres i fællesskab og via fælles finansiering med Nordic Sugar gennem NBR. Aktiviteterne udføres ligeledes fortsat sammen med de svenske roedyrkere.

Bæredygtighed

Det er et fælles mål, at alle dele af dyrkningen og sukkerproduktionen foregår bæredygtigt, socialt ansvarligt og konstant tilpasset markedets krav.

Kontraktmængde fortsat i polysukker

Kontraktmængden vil fortsat være i ton polysukker – ikke i ton roer som i mange lande, men det er et krav i den nye EU-forordning, at der i Brancheaftalen findes et bilag, som viser omregningen mellem polysukker og ton roer. En sådan omregningstabel indgår derfor som bilag 1 til Brancheaftalen.

Basisvolumen og to kontrakttyper

- Nordic Sugar fastsætter årligt den samlede mængde af polysukker på baggrund af markedsbehov. Hele/langt hovedparten af denne mængde er den såkaldte Basisvolumen, der kontraheres på et- eller flerårige kontrakter, kaldet Basiskontrakter. Varighed, vilkår og pris på disse kontrakter aftales mellem Danske Sukkerroedyrkere og Nordic Sugar.

- Udover Basisvolumen kan Nordic Sugar udbyde en kontraktmængde på Ad hoc kontrakter, hvor Nordic

Sugar sætter vilkår og pris. Mængden fordelt på Ad hoc kontrakter kan kun udgøre en begrænset del af den samlede mængde. Endvidere kan sukker produceret fra roer på Ad hoc kontrakter kun benyttes til bestemte markeder i en afgrænset periode.

- I august 2016 blev det muligt at tegne kontrakt for 2017, hvor der blev udbudt 1-årige kontrakter med enten fast eller variabel pris samt 3-årige kontrakter med fast pris. Til 2017 har Nordic Sugar ikke ønsket at udbyde Ad hoc kontrakter.

Kontrakttegning

- Parterne har en målsætning om at udbyde kontrakttegning senest i perioden juni-august måned året før dyrkningen. Herved har man som dyrker de optimale muligheder for at disponere sit areal.

- Det er ikke muligt at handle kontraktmængde mellem dyrkere med virkning for kampagnen 2017.

- Der er ikke aftalt noget vedr. kontraheringen herunder handel med kontrakter for 2018 og 2019, idet man her bl.a. afventer udfaldet af klagen, som Danske Sukkerroedyrkere har indgivet til konkurrencemyndighederne. Det er dog aftalt mellem parterne, at man starter forhandlingerne herom senest den 1. marts 2017.

Roefrø

- Der vil fortsat være en Sortskommission bestående af to medlemmer fra henholdsvis Danske Sukkerroedyrkere og Nordic Sugar, som primært har til formål at udvælge roesorter, der kan benyttes til dyrkning.

- Det er aftalt, at Nordic Sugar lægger 3 % til indkøbsprisen for roefrø til dækning af deres omkostninger med indkøb, håndtering, lagring, salg og distribution m.v. af frøet. Med denne nye bestemmelse er der lagt et loft over Nordic Sugars avance, hvor Nordic Sugar tidligere har haft frit råderum på dette punkt. Denne bestemmelse forventes at føre til billigere roefrø til dyrkerne.

Dækning af roer og betaling herfor

- Alle roer, der lagres efter den 10. december, skal dækkes med Top tex eller et materiale med tilsvarende egenskaber.

- Såfremt dækningen sker rettidigt og efter retningslinjerne, betaler Nordic Sugar alle omkostninger til dækning og afdækning af lagrede roer.

Rensning, læsning og transport

- Læsning af roer med renselæsser eller rensning med en egnet renser ved læsning er obligatorisk, dog kan der opnås dispensation fra rensning – for selvkørere, se næste afsnit vedr. transport af egne roer.

- Nordic Sugar kan udvide åbningstiderne for roemodtagelse på fabrikkerne til 24 timer i døgnet i ugens 7 dage – for selvkørere, se næste afsnit vedr. transport af egne roer.

- Dyrkeren skal optage og levere mindst en roemængde svarende til 125 ton polsukker (ca. 700 ton rene roer) pr. leverance. Dyrkere med kontrakter mindre end 125 ton skal levere hele mængden i én leverance.

Dyrkere med færre end 5 årlige leverancer skifter leveranceperiode fra kampagne til kampagne.

- Dyrkere med op til 125 ton polsukker (én leverance pr. kampagne) skal inden såning have besked af Nordic Sugar om leveringsperioden af roerne i kampagnen.

- Nordic Sugar afholder den fulde omkostning for transport af rene roer (inklusive rensning og læsning) fra opsamlingssted op til 80 km fra det nærmeste modtagelsessted (= fabrik).

- Dyrkeren afholder den fulde transportomkostning for urenheder fra opsamlingsplads til det nærmeste modtagelsessted samt mertransportomkostninger for rene roer for afstande over 80 km.

- Alle dyrkere modtager fra Nordic Sugar et tilbud om at indtræde i Nordic Sugars' transportordning med professionelle transportører. Indtræden i denne ordning gælder for alle dyrkerens leveringskontrakter indgået i Brancheaftalens løbetid. Dyrkere, som ikke tiltræder tilbuddet om at indtræde i transportordningen, forestår selv transport af egne roer.

- Såfremt dyrkeren vælger at forestå rensning, læsning og transport af egne roer, kompenserer Nordic Sugar dyrkeren for dette i henhold til det pågældende kampagneårs fastlagte kilometerafstandstarif. Denne tarif meddeles dyrkerne senest den 1. marts i dyrkningsåret.

pasteur er for 7. år på sortlisten, og den mest stabile sort. Dette skyldes, bl.a. stabilt udbytte og hurtig fremspирring. **pasteur** er også velegnet til tidlig såning.

degas sikrer dig en høj indtjening i dine roemarket. Med en unik renhed og et stabilt udbytte er **degas** et godt valg når fremtiden skal sikres.

Vores observationsorter 2017:

thorsen Højest ydende NT-observationsort

klimt Højeste udbytte af alle rt-sorter

einær Reneste observationsort

Transport af egne roer (se bilag 2 til Brancheaftalen)

I bilaget gives en detaljeret redegørelse for vilkår ved dækning og transport af egne roer, herunder:

- Roer, der leveres efter den 10. december, skal leveres fra korrekt dækkede roekuler.
- Dækning af roekuler, der skal leveres efter den anførte dato, kan enten foretages af dyrkeren selv eller af den kuledækker, som Nordic Sugar har indgået aftale med.
- Alle leverede roer skal være rensede med en af Nordic Sugar accepteret, funktionsdygtig og korrekt serviceret roerenser. Transportør af egne roer skal selv organisere rensning.

* Dispensation fra krav om rensning: ”Dyrkere, som forestår transport af egne roer, gives dispensation fra krav om rensning af roerne i en del af Kampagnen ved dårlige tilkørselsforhold, særlige forhold ved optagning/transport fra marken og lignende. Hvis dette er gældende, skal dyrkeren senest 15. marts vælge at få rensede roer fra 10. oktober, 10. november eller senest fra 10. december og samtidig oplyse NS herom. Modtager NS således ikke en oplysning fra Dyrkeren senest 15. marts forud for Kampagnen, skal alle roer renses fra begyndelsen af Kampagnen. Roer, der er dispenseret for mht. rensning, skal leveres som de første roer under Kampagnen.”

- Transportør af egne roer skal levere roer til den nærmeste fabrik med mindre andet aftales. Ændring af leveringsfabrik forud for eller under kampagnen kan forekomme ud fra fabrikkernes oparbejdning og roeudbyttet.

- Transportører af egne roer skal levere roer mandag til og med lørdag i tidsrummet kl. 6.00 -19.00. I forbindelse med jul og nytår skal der leveres på søndage og helligdage i henhold til særlig leveringsplan. Nordic Sugar udarbejder en leveringsplan på baggrund af leveringskapacitet, som transportør af egne roer skal følge. Leveringsplanen vil løbende blive justeret ift. fabrikkens oparbejdning, høstens størrelse mm.

- En transportør af egne roer kan senest den 15. marts før kampagnen søge om at blive inkluderet i en af de af Nordic Sugar dannede professionelle transportørgrupper pr. den 30. oktober med sin resterende roemængde. Optagelsen afhænger af, hvorvidt transportøren har kapacitet til dette.

- En transportør af egne roer kan efter den 15. marts søge om at blive inkluderet i en af de af Nordic

Sugar dannede professionelle transportørgrupper med sin resterende roemængde. Optagelsen afhænger af, hvorvidt transportøren har kapacitet til dette. Valget gælder for den resterende kampagne og hele den efterfølgende kampagne.

- Dyrkerens udgifter til rensning, læsning og transport af egne roer kompenseres af Nordic Sugar, såfremt dette udføres i overensstemmelse med kravene fastsat i disse vilkår og Leveringsaftalen. Kompensationen fastsættes på baggrund af den af Nordic Sugar beregnede afstand fra dyrkerens marker til leveringsfabrikken. Taksten opgøres for hver kampagne som en kilometerafstandstarif og beregnes som et gennemsnit af taksten for den pågældende afstand for alle Nordic Sugar' indgående aftaler for roetransport med professionelle transportører.
- Nordic Sugar kompenserer for samme ydelser, som ydes af professionelle transportører. Ved manglende rensning uanset dispensation eller manglende opfyldelse af et eller flere af de øvrige parametre reduceres kompensationen som fastsat i en oversigt, der publiceres på Agriportalen hvert år for Kampagnen.
- Nordic Sugar betaler kompensationen for dyrkerens udgifter til rensning, læsning og transport af egne roer som en separat betaling med samme betalingsfrister, som aftales med de professionelle transportører.

Kontrakttyper og priser

Der er aftalt tre kontrakttyper og priser:

- 1-årig kontrakt med fast pris. Basispris på 158,07 kr pr. ton rene roer. Roepulpen afregnes med 22,50 kr i et fast beløb pr. ton rene roer.
- 1-årig kontrakt med variabel pris. Basispris på 158,07 kr pr. ton rene roer med et Resultattillæg/-fradrag ud fra Nordic Sugars EBIT regnskabsresultat. Roepulpen afregnes vha. den fastlagte model ud fra Nordic Sugars salgspris på roepiller.
- 3-årig kontrakt med fast pris. Basispris på 164,46 kr pr. ton rene roer. Roepulpen afregnes med 22,50 kr i et fast beløb pr. ton rene roer.

Tillæg/fradrag for sukkerindhold

Den tidligere skala justeres, så tillæg/fradrag henholdsvis over/under 16 % sukkerindhold nu udgør 0,9 % for hver 0,1 % ændring i sukkerindhold hele vejen op og ned. Tidligere var der mindre satser for henholdsvis højt og lavt sukkerindhold.

Renhedsbetaling

Balancepunktet mellem tillæg og fradrag flyttes til 88 %, og satserne ændres til et tillæg/fradrag på 5 kr pr. ton rene roer pr. 1 procentpoint over/under 88 % renhed.

Tillæg for tidlige og sene leverancer

Tillægget for tidlig levering øges således, at der er tillæg for levering frem til og med den 10. oktober, hvor det før kun var til den 30. september.

Tillægget for sen levering er uændret fra tidligere.

Roepulp

Modellen med koblingen af betalingen for roepulp til Nordic Sugars salgspris på roepiller forbedres, således at roepulpen afregnes med en højere pris til dyrkerne.

Forventer en ændring af afregningstidspunkterne

Vi forventer også at nå til enighed om en ændring på afregningstidspunkterne, men dette punkt er ikke endeligt på plads her ved deadline for Sukkerroe-Nyt. Vores mål er, at man ikke skal betale for roefrø i april, når man samtidig har penge til gode fra forrige kampagne. Desuden skal slutaafregningen rykkes frem fra november til juli måned. For at få balance i pengestrømmene er det dog samtidig nødvendigt at acceptere en mindre udbetaling i acontobetalingerne i kampagnen. ■

Danske Sukkerroedyrkere tager principiel retssag om færdsel med traktor og vogn

Af Klaus Sørensen

Danske Sukkerroedyrkere har besluttet at tage en principiel retssag om færdsel med traktor og vogn. Der er tale om to sager, hvor roedyrkere i kampagnen under transport af roer med traktor og vogn til fabrikken i Nakskov er blevet stoppet af politiet. Det har udløst et bødeforlæg til dem for ikke at nedsætte hastigheden og trække ind til siden.

I begge tilfælde er dyrkerne blev noteret på vejstrækninger, hvor det ikke lovligt eller muligt at holde ind til siden. Der er ingen vigepladser på strækningerne. Det er heller ikke en mulighed at trække ud i vejrabatten. Dels er det farligt at køre ud

i den bløde rabat med et roetræk, dels har Lolland Kommune givet klart udtryk for, at de ikke accepterer kørsel i rabatten, da rabatten herved bliver ødelagt.

I begge tilfælde er der forelagt små bøder på 1.000 kr, men der er tale om to principielle sager, hvor afgørelsen har stor betydning for både roekørsel og øvrig kørsel med vogn og traktor. Fra Danske Sukkerroedyrkere ønsker vi derfor sagerne afprøvet i retten.

Vi har antaget advokat Jørgen Thomsen fra Advokatfirmaet Drachmann i Nykøbing F. til at føre sagen. Der foreligger

*Indsæt billede med følgende tekst:
Danske Sukkerroedyrkere tager principiel retssag om, hvornår man med traktor og vogn skal/kan holde ind til siden (billedet har intet med den pågældende sag at gøre).*

endnu ingen information fra retten om, hvornår sagen kommer for. ■

HOLMER TERRA FELIS 2 ECO

Kompromisløs effektivitet

Uanset forholdene garanterer TERRA FELIS 2 ECO den optimale rensning og læsning med lavest mulige omkostninger. Med ny motor, Holmer patenteret og højdejusterbar VARIO-PICK, automatisk folde system, panorama kabine og HOLMER Cleaning-hybrid rensværk med automatisk stenfraskiller, sætter HOLMER standarden for rens-læsse teknologi.

FMR Maskiner

Københavnsvej 2 | 4800 Nykøbing F. | Tlf. 54 85 58 22

Hvad sker der med Danske Sukkerroeddyrkeres formue?

Af Jørn Dalby, formand
Danske sukkerroeddyrkere

Nogle dyrkere har rettet henvendelse om Danske Sukkerroeddyrkeres formue. De pågældende har peget på, at noget af formuen bør udbetales til medlemmerne. Det bør ske nu, hvor det nuværende kvotesystem udløber, idet det fremadrettet kan forventes, at der bliver større udskiftning i dyrkerkredsen. Overskydende formue skal komme de nuværende dyrkere til gode via en udbetaling, mens nye dyrkere skal bidrage fuldt ud til foreningens drift, når de træder ind.

Som det er nu, kører vi med et nedsat kontingent på 50 øre pr. ton roer. Baggrunden er, at Danske Sukkerroeddyrkere i 2009 efter Danisco's salg af sukkerafdelingen til Nordzucker modtog ca. 84 mio. kr til investering i et medejerskab af Nordzucker. Heraf blev ca. 4 mio. kr brugt til advokat samt investeringsrådgivning fra Danske Bank i forbindelse med vores medvirken i processen omkring salget af Danisco. Da det stod klart, at det ikke var muligt for os at blive medejer af Nordzucker, blev det i 2011 besluttet at udbetale 65 mio. kr af beløbet til medlemmerne. Den resterende del blev ikke udbetalt, idet der frem til den 1. maj 2013 var en potentiel risiko for en beskatning på ca. 20 mio. kr. Noget af denne skatterisiko blev dog afdækket med penge fra Danske Sukkerroeddyrkeres "basisformue". Ultimo 2013 var der 14,4 mio. kr tilbage af beløbet fra Danisco.

Danske Sukkerroeddyrkeres bestyrelse besluttede på et bestyrelsesmøde den 28. januar 2014, at dette beløb skulle komme medlemmerne til gode via et lavere kontingent over de kommende år, indtil de 14,4 mio. kr var udbetalt.

Siden 2014 har kontingentet været nedsat til 50 øre pr. ton roer, hvilket er lidt under halvdelen af det normale kontingent, der skal til for at dække foreningens drift.

De 14,4 mio. kr var ultimo 2015 nedbragt til 11,4 mio. kr.

Her i 2016 budgetteres med et underskud på 2,7 mio. kr. Det ekstraordinære store underskud er bl.a. foranlediget af et lavt kontingent pga. den lille roemængde i 2015 samt en forsigtig strategi på formueplaceringen, som derved giver en lav forrentning.

Her med udgangen af 2016 forventes beløbet således at være nedbragt til 8,7 mio. kr, og med et uændret kontingent på 50 øre pr. ton roer, forventes beløbet at være brugt op i 2020.

Bestyrelsen fastholder beslutningen om at udbetale af formuen via et nedsat kontingent

Vi har på det seneste bestyrelsesmøde i Danske Sukkerroeddyrkere i november drøftet opfordringen fra de pågældende dyrkere til at udbetale noget af formuen til de nuværende dyrkere.

Bestyrelsen er enig om, at vi fastholder beslutningen fra 2014 om at udbetale de resterende 8,7 mio. kr af investeringsbeløbet fra Danisco via et nedsat kontingent. Dels er der tale om et forholdsvist lille restbeløb, svarende til ca. 22 kr pr. ton polsukker, som det tilmed vil være forbundet med en omfattende administration at udbetale. Dels er det meget begrænset, hvor mange nye dyrkere, der påbegynder dyrkning af sukkerroer og dermed bliver nye medlemmer af

foreningen i 2017. Og ved en fortsættelse med det nuværende kontingent vil beløbet være færdigudbetalt på 4 år, dvs. stort set indenfor den nye Brancheaftales løbetid.

Basisformuen bevares uændret

Udover den resterende del af investeringsbeløbet fra Danisco har vi i Danske Sukkerroeddyrkere en basisformue på 14,5 mio. kr. Denne basisformue stammer fra tidligere Danisco aktier, som blev solgt i 2010. Aktiebeholdningen blev købt tilbage i 1980'erne og er således grundlagt af de daværende ca. 10.000 dyrkere, hvoraf ganske få fortsat er dyrkere i dag. Nuværende dyrkere kan således ikke siges at have en særlig "ret" til denne formue, som bl.a. også er grundlagt af mange tidligere dyrkere på Fyn, Jylland og i Nordsjælland.

Bestyrelsen er enig om, at denne basisformue skal bevares i foreningen. Det er vigtigt at have et solidt formuegrundlag, så man altid kan tage sager op på vegne af dyrkerne. Til eksempel kunne vi ikke have involveret os i processen i 2008, da Danisco valgte at sælge sin sukkerafdeling, såfremt vi ikke havde haft en solid formue i ryggen på daværende tidspunkt. Man ved aldrig, hvad der kan dukke op af sager, som kræver en aktiv indsats for medlemmerne.

Dernæst er der behov for en vis formue til at finansiere den løbende drift. Vi modtager først årets kontingentbetaling i den sidste del af året efter dyrkernes afregning af slutopgørelsen, og vi skal derfor kunne finansiere foreningens løbende udgifter indtil da. Herudover skal vi også finansiere en acountoudbetaling til NBR på 2,4 mio. kr i januar måned, hvor vi tilsvarende først får pengene retur i forbindelse afregningen af slutopgørelsen i den sidste del af året. ■

Sikker indtjening under alle forhold ...

... det ligger i frøet

DAPHNA^{RT+NT}

- Ubestridt højeste udbytte af ALLE markedssorter på sortslisten!
- Højt sukkerudbytte; forholdstal **106*** / **132*** på henholdsvis ren og nematodinficeret jord
- God dyrkningsøkonomi (+ **1351,- Kr.*** pr. hektar)
- Lav tendens til stokløbning (**0,5%*** (2014–15) / **2,4%*** (2016, indkrydsning))
- Sidder relativt højt i jorden (**53mm***)

*Kilde: Nordic Beet Research (NBR) 2014–16

HØJESTE
SUKKERUDBYTTE

www.kws.dk

SEEDING
THE FUTURE
SINCE 1856

Af Jan Larsen
Gundslev
Nørre Alslev

Hektisk og sjov tid

I dag søndag den 27. november 2016 er Jesper sat på Holmeren, hvilket giver mulighed for at skrive nogle linier til Sukkerroe-Nyt. Døgnyrtemen lyder ellers på: tage roer op, spise og sove. Det er altid en hektisk og sjov tid, hvor materialet, medarbejdere og psyken bliver presset. Roesæsonen startede lidt tør, men det var ikke noget problem at få kitskærene i jorden. Det kostede dog lidt ekstra slitage, og det gav i starten lidt problemer med ukrudt i tanken, der hvor marken var

cessen kunne være at dele dyrkerne mere op i områder i forhold til kuledækkerne. Vi kører mange kilometer på vejen, og nogle gange krydser man flere gange på samme dag en anden, der dækker roer. Det kunne der godt optimeres lidt på.

Udfordring af få ploven i jorden

Fra sidste indlæg og til nu har vi fået sået ca. 200 ha hvede, hvoraf ca. 75 ha er sået hos mig. Sorterne er Torp og Clevent. På nær det sidst såede er det hele sprøjtet mod ukrudt og for en sikkerheds skyld mod lus. Efter spinat og roer var det lidt af en udfordring at få ploven i jorden, og det endte med, at jeg lejede en Amazone Cenius (3 m) dybde-harve. Den kom ned i ca. 15-18 cm dybde og gjorde det virkelig godt. Spidserne skulle vendes efter 15 ha, og efter 30 ha var de slidt helt op. Så der var virkelig tørt og hårdt.

Der har været en rigtig god fremspiring af hveden både efter ploven og efter harven. Så snart der er sprøjtet, sætter vi for

meget beskiddt. Ukrudtet vedblev med at være et problem, indtil det begyndte at regne, hvor det så blev nemmere at få ukrudtet sorteret fra på rouletterne.

Vi har på nuværende tidspunkt optaget ca. 550 ha og forventer at være helt færdige den 6. december. Sidste uge (46) regnede det lidt, og det gav lidt højere jordprocenter samt lidt spor efter roeoptageren, men ploven fulgte lige efter, og det blev pløjet fint nok. I denne uge kører det helt perfekt – vandet er sunket, og roerne er igen til at få rene. For tiden leverer vi ca. 840 tons roer om dagen og lægger roer i kule om natten. Det gør, at vi i gennemsnit kan tage godt 20 ha i døgnet.

Svingende udbytter

Udbytterne har svinget meget. Nogle få marker, som har været plaget af tørke og ukrudt, har givet omkring 70 tons urene roer pr. ha. Andre marker, som vi har taget op i den forgangne uge, har givet op til 95-100 tons urene roer pr. ha. Selvfølgelig er det også de bedste roer, der står til sidst, men der har også været en god tilvækst fra den 15. oktober og til nu. Der har været 2 marker, hvor roerne stod ekstremt højt, men om det skyldes tørke, sorten eller jordbehandlingen, ved jeg ikke. Den nye roeoptager har kørt næsten uden problemer, og man kan godt mærke, at det giver noget på effektiviteten, når traktortrækkene på op til 30 tons kan fyldes af én gang. Det nye type HR optagerbord, hvor kitskærskybden reguleres automatisk efter, hvor højt afpudserne føler roerne står, kører også, som det skal.

Fuld fart på kuledækningen fra uge 47

Kuledækningen startede lidt forsigtigt i uge 45, og i uge 46 var det begrænset, hvor meget, der blev lagt i kule pga. frost og regn, men her i uge 47 har der været fuld fart på. Indtil nu har vi dækket 60.000 tons roer, og der er mange, der melder kuler til i disse dage. Systemet med at dyrkerne melder til på hjemmesiden, hvorefter vi kan se det på tabletten i traktoren, virker perfekt. Traktorføreren planlægger selv sin tur og aftaler selv med dyrkeren, hvornår han er fremme. Det næste skridt i pro-

Direkte levering af roer fra henholdsvis roeoptager til lastvogn og fra frakørselsvogn til vogn.

hver 5 ha en træpæl med en bigbag sæk bundet på. Det har vist sig at være utroligt effektivt mod gæs.

Vi har også høstet vores hybrid raps - det gjorde vi den

12. november på frost. Den blev, som tidligere beskrevet, ædt af rapsmøl, og vi måtte derfor vente på en senere frøsætning. Udbyttet var til at overse, da det uden problemer kunne fragtes til Vikima på en biltrailer. Håbet er at få en lille portion med den ønskede spireevne for derved at få udløst grundbeløbet. Økonomien i en sådan mark skal man ikke regne længe på, den er ikke helt i top! Til gengæld har vi nu en rigtig beskiddt Claas mejetærsker stående, der kræver grundig rengøring med en hedvandsrensers.

Et skridt i den rigtige retning med fjernelse af PSO-afgiften

Til næste år får vi yderligere forøget N mængden, så nu skal man til at regne på, hvilken N tildeling, der er den økonomisk mest optimale. Det står i modsætning til tidligere år, hvor N har været en knaphedsfaktor. Som jeg har forstået budskabet, gælder det så om at opfylde det forøgede krav om efterafgrøder. Hvis dette efterleves, er det en N mængde, vi får godkendt, og som ikke bliver nedsat, hvis vi skulle få en rød regering på et tidspunkt. Vi får kr. 700,- pr. ha for at så efterafgrøden, hvilket vel også burde dække udgifterne.

Det 3-kløver, som netop er ved at danne ny regering, er også noget, der burde give lidt medvind til erhvervslivet. Det kunne være ønskeligt at få fjernet lidt af afgift- og datotyraniet.

Fjernelsen af PSO-afgiften er i hvert fald et godt skridt i den rigtige retning. Denne afgift, som vi har døjet med i 18 år, har været en ren udgift. Jeg tror ikke, den har gjort meget for at få erhvervslivet til at tænke mere grønt. Det virker så lidt mærkeligt, at det skal tage 6 år at udfase en afgift, som man har besluttet er forkert at fortsætte med.

Det var ordene for denne gang. Jeg vender tilbage med en afslutning på min karriere som artikelskribent i næste Sukkerroe-Nyt.

God Jul og Godt nytår! ■

Pga. angrebet af rapsmøl blev hybrid rapsen først høstet den 12. november på frost.

GRIMME MATRIX 1800

GRIMME REXOR 620

GRIMME REXOR 630

GRIMME MAXTRON 620

GRIMME

- fra såning til optagning

Markus Pratelli

Rådgivning & Salg

Fra Danmark: 0046 72 858 25 67

Från Sverige: 072- 858 25 67

Mailadresse: mp@grimme.dk

www.grimme.dk

GRIMME

Løvhegnet 9-11 • 8840 Rødkærsbro • +45 8665 8499 • grimme@grimme.dk

Det "hvide guld" blev i 1800-tallet fremstillet ved hjælp af flere hundre-detusinde sorte slaver, som dermed skabte fundamentet for statens avancerede sukkerrørsproduktion i dag

Tekst og fotos Journalist Aage Krogsdam

Sukker er i de senere år blevet kaldt det "hvide guld", og kampen om det er lige så hård, som kampen om det "rigtige" guld i 1800-tallet. En af de stater i USA, hvor sukkerproduktionen har en lang tradition bag sig og faktisk kan føres helt tilbage til 1500-tallet, er Sydstaten Louisiana. I dag bidrager sukkerrørsproduktionen med et væsentligt tilskud på omkring 18 milliarder kr. til statens økonomi. Hovedparten af landets produktion på cirka 1,6 millioner tons sukker eksporteres til statens nabostater. Louisiana står for omkring 20 procent af USA's samlede sukkerproduktion. Næsten 27.000 mennesker er beskæftiget i sukkerrørsindustrien.

I staten Louisiana produceres årligt ca. 14 mio. tons sukkerrør, som frembringer 1,6 mio. tons råsukker.

Sukkerproduktionen i Louisiana er baseret på sukkerrør, og der benyttes cirka 14 millioner tons sukkerrør til at producere 1,6 millioner tons råsukker. De første sukkerrørsplanter kom til Louisiana medbragt af Jesuitter præster i 1751, som plantede de første sukkerrør nær deres kirke i den gamle bydel i statens største by New Orleans. Langsomt voksede sukkerrørsmarkerne og den første egentlige sukkerproduktion, der blev udnyttet kommercielt, skete i 1795.

Senere gik udviklingen hurtigt ikke mindst takket være benyttelsen af slaver på de mange sukkerrørsplantager indtil borgerkrigen i 1861-65 mellem nord og sydstaterne.

Louisiana var først en spansk koloni, senere en fransk koloni, men i 1803 blev Louisiana af Frankrig solgt til USA. Det første til en stor indvandring af engelsk-amerikanske landmænd fra andre stater i USA, og de engagerede sig i sukkerrørsproduktionen på begge sider af Mississippiflodens frugtbare marker og enge på en strækning af flere hundrede kilometer nordvest på fra New Orleans og forbi statens nuværende hovedstad Baton Rouge.

Slaverne arbejdede i plantagerne under umenneskelige vilkår

I slutningen af 1700-tallet var brugen af slaver overalt i USA i voldsom vækst. Og med USA's overtagelse af Louisiana i 1803 øjnede de nye plantageejere i staten muligheden for billig arbejdskraft i sukkerrørsplantagerne ved at benytte sorte slaver.

Sukkerproduktionen havde på det tidspunkt store udfordringer med risiko for oversvømmelser, nattefrost, sukkerrørspæst, malaria hos mennesker og dyr, sygdomme hos slaverne med flere, men det største problem var manglen

Sukkerørplantagerne førte til stor rigdom for ejerne. Her ses hovedsædet på Houmas House Plantagen bygget i 1770. Kontrasten er stor til boligerne for de flere hundrede slaver, som arbejdede på plantagen, hovedsagligt i sukkerrørsmarkerne.

på arbejdskraft. Og svaret herpå var slaverne.

Med brugen af et stort antal slaver i perioden fra begyndelsen af 1800-tallet og frem til borgerkrigen i 1860'erne voksede antallet af sukkerrørsplantager til omkring 1.200. I plantagerne arbejdede slaverne under umenneskelige vilkår op til 18 timer i døgnet 6 dage som ugen. Via deres indsats skaffede slaverne de fleste plantageejere en enorm rigdom. Det var i denne periode, at fundamentet for sukkerrørsindustrien blev lagt af omkring 300.000 slaver.

730 plantager anno 2016

I dag er der cirka 730 plantager tilbage i staten og her produceres som nævnt 1,6 millioner tons sukker hver år fra et areal på cirka 160.000 hektarer. Klimaet langs Mississippifloden er subtropisk og her falder mellem 1.500 og 2.000 mm regn årligt i gennemsnit, mens der nogle

steder kan falde betydeligt mere regn. Sukkerrørplanten kræver minimum cirka 1.500 mm regn årligt.

80 tons sukkerrør pr. hektar

Gennemsnitsstørrelsen på sukkerrørlandbrugene er cirka 220 hektarer, og hvert brug producerer årligt i gennemsnit godt 80 tons sukkerrør pr. hektar. Der afregnes efter sukkerindhold i sukkerrørene og i gennemsnit er der ca. 12 % sukker i rørene. Og prisen er p.t. er cirka 14.000 kroner per hektar af sukkerrør.

Nyplantning

Sukkerrørs planten er en græsart, og den er fra tre til fem meter høj, når den høstes. Det sker en gang om året. Nyplantning består af stiklinger på cirka 40 cm's længde, og de nye planter udplantes med en speciel maskine, der anbringer dem i rækker, tilfører gødning og dækker stiklingerne til med jord i een arbejdsproces. Der er cirka 1,5 meter imellem rækkerne. Der bruges cirka 5 tons nye planter pr. hektar, og planterne tilføres normalt cirka 200 kg kvælstof (N), 20 kg fosfor (P) og cirka 120 kg Kali (K). For kvælstoffets vedkommende tilføres der cirka 200 kg hvert år, mens tilførslen af fosfor og kali rækker op til 3 år. Efter nogle få uger skyder stiklingerne, og der kommer op til 12 sideskud på hver stikling og former det, som kaldes sukkerrørets "stol". Så snart sukkerrøret er 10-15 cm over jorden, kultiveres marken for ukrudt for at der lettere kan trænge luft og vand ned til rødderne. Sukkerrørene høstes efter 12-16 måneders vækst.

Høstes fire gange

Efter første års høst, gror der nye skud fra roden på planten. Normalt høstes cirka 4 gange inden plantens ydervæne er for lille til genbrug. Derefter pløjes

Etableringen af sukkerrørplantagerne tog for alvor fart i begyndelsen af 1800-tallet, hvor plantagerne blev anlagt på den frugtbare jord på begge sider af Mississippifloden på en strækning af flere hundrede kilometer nordvest på fra New Orleans og forbi statens nuværende hovedstad Baton Rouge. På billedet ses den mere end 100 år gamle hjuldampner Natchez, der i dag bruges som turbåd på floden.

marken og ligger brak i et halvt år.

En normal arbejdsgang i marken er, at jorden er i hvile i juli og august måned. Jorden forberedes til nyplantning i september og oktober, hvorefter det er plantetid i månederne november, december og januar. Fra november og resten af året er det også tid til at rense, sprøjte og gøde den nyplantede mark, hvorefter den er klar til høst det følgende år fra september og året ud.

Afbrænding

Det vil sige, at sukkerrørskampagnen på fabrikkerne normalt strækker sig fra slutningen af september til marts. Tidligere afbrændte man sukkerrørsmarkerne for at fjerne de visne blade på planten, men på grund af fare for omfattende markbrande er afbrændingen de senere år reduceret med ca. 50 %.

Når marken ikke afbrændes taler vi om grøn høst, og affaldet fra høsten smides da ud over marken. Der dannes et lag

Der er i dag ca. 730 plantager i staten med et gns. areal på ca. 220 hektarer. En hektar giver i gennemsnit godt 80 tons sukkerrør med ca. 12 procent sukkerindhold.

er med til at kvæle evt. ukrudt, som i givet fald ville gro og optage gødning fra jorden i konkurrence med sukkerrørsplanten.

Ikke alle sukkerrørsproducenter har selv en høstmaskine, da den er dyr i indkøb og drift. Men en række maskinstationer i Louisiana står til rådighed og lever udelukkende af at høste sukkerrør. Selve høstmaskinen skærer sukkerrørene i stykker på ca. 30 cm's længde og blæser dem over på en transportvogn på samme måde, som når vi herhjemme kører med grønthøster. Fra marken køres de snittede sukkerrør af store lastbiler til den nærmeste sukkerfabrik, der ofte ligger midt i et stort område med sukkerrørsmarker.

Sukkerfabrikkerne

For at undgå et fald i sukkerindholdet fra de høstede sukkerrør skal de inden 14-16 timer leveres til en af de 11 sukkerfabrikker i de 22 amter i den sydøstlige del af Louisiana, hvor sukkerrørsproduktionen finder sted.

På sukkerfabrikkerne bliver stænglerne revet fra hinanden og kogt, hvorefter juicen af sukker trækkes ud og efter endnu en kogning m.v. fremstilles råsukker.

Biprodukterne ved processen på fabrikkerne – først og fremmest de store plantefibre – genanvendes til opvarmning og leverer stort set al den energi, den enkelte fabrik har brug for.

Et andet vigtigt biprodukt nemlig melassen benyttes både til alkohol fremstilling (rom blandt andet) og til kvægfoder.

Andre mindre fibre, der filtreres fra, bliver bl.a. brugt som gødning både på sukkerrørsbrugene og til havegødning. ■

På sukkerfabrikkerne bliver stænglerne revet fra hinanden og kogt, hvorefter juicen af sukker trækkes ud og efter endnu en kogning m.v. fremstilles råsukker.

Sukkerørsmarkerne nyplantes normalt efter 4 års produktion. Nyplantning udføres med en speciel maskine, der anbringer dem i rækker, tilfører gødning og dækker stiklingerne til med jord i een arbejdsproces.

Høsten af sukkerrørene strækker sig fra slutningen af september til marts. Høstmaskinen skærer sukkerrørene i stykker på ca. 30 cm's længde og blæser dem over på en transportvogn.

Kloden rundt

Af Erik Thiesen

Udsigt til to år i træk med underskudsproduktion af sukker på verdensmarkedet

Den Internationale Sukkerorganisation (ISO) har netop på deres årlige møde i London fremlagt produktions- og forbrugstallene for 2015/16 (oktober-september), prognosen for 2016/17 samt deres første forventning til 2017/18.

Efter flere år med overskudsproduktion på verdensplan vendte udviklingen i 2015/16 til et underskud på 4,8 mio. tons sukker. Prognosen for 2016/17 viser samme billede med et underskud på

6,2 mio. tons. Der bliver således tale om to år i træk med sukkerunderskud, hvilket reducerer de hidtidige meget høje lagre til 43,6 % af forbruget ved udgangen af året 2016/17 (30. september 2017). ISO er også kommet med et bud på 2017/18, hvor deres første forventning peger mod en balance i produktionen og forbruget på 177,8 mio. tons, bl.a. som følge af en forventet højere produktion i EU.

I indeværende 2016/17 bygger ISO's prognose på et fald i produktionen i bl.a. Indien på 1,7 mio. tons, mens produktionen modsat forventes at stige i EU med 1,4 mio. tons, Kina med 1,0 mio. tons og Rusland med 0,4 mio. tons.

Samlet forventes produktionen i 2016/17 således at stige med 2,2 mio. tons i forhold til året før, men da forbruget samtidig løbende øges med ca. 2 % pr. år, forventes som omtalt en forøgelse af underskuddet på sukkerbalancen i 2016/17 til 6,2 mio. tons.

Stigende verdensmarkedspris

Sidste års underskud på verdensmarkedet samt forventningen om et tilsvarende underskud her i 2016/17 har også sat sit spor på verdensmarkedsprisen. Efter et lavpunkt tæt ved 12 US cent pr. pund råssukker medio 2015 begyndte prisen af stige i slutningen af 2015 og toppede foreløbigt i begyndelsen af oktober 2016 tæt ved 23 US cent pr. pund. Den seneste tid er prisen faldet lidt tilbage til ca.

20 US cent pr. pund.

Omregnet til hvidtsukker og Euro ligger verdensmarkedsprisen nu omkring 520 Euro pr. ton hvidtsukker, hvor den seneste opgørelse fra EU-Kommissionen af EU's interne sukkerpris for september 2016 viser 450 Euro pr. ton. Verdensmarkedsprisen ligger

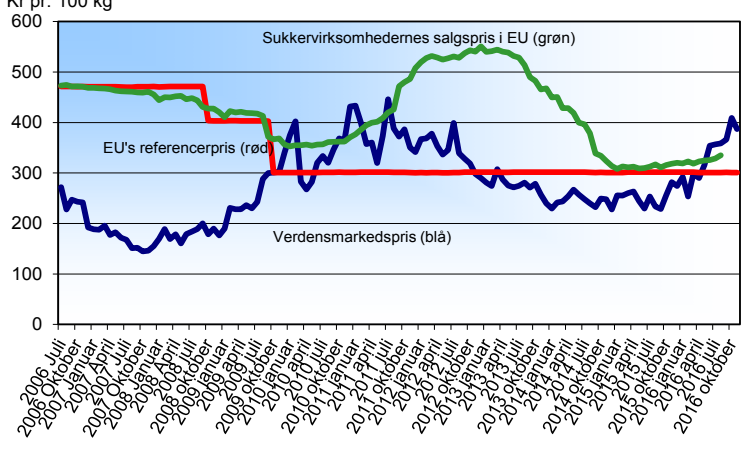
således over EU's interne sukkerpris, som det også fremgår af figuren. Dette gør det mindre attraktivt for landene med adgang til EU's marked at eksportere sukker til EU. Fortsætter verdensmarkedsprisen med at ligge over EU's pris, vil det også have en positiv betydning for produktionen i EU, når eksporten gives fri fra den 1. oktober 2017, hvor de nuværende WTO-restriktioner ophører.

McDonald's udskifter Corn Syrup med sukker

McDonald's har besluttet at erstatte Corn Syrup i deres boller med sukker, idet nogle forskningsresultater peger på, at brugen af Corn Syrup kan medføre en højere risiko for fedme og diabetes. McDonald's forventer, at omlægningen fra Corn Syrup til sukker vil påvirke omkring halvdelen af deres produkter.

I Australien er øget fedme også til debat, og der er forslag fremme om at lægge en ny skat på sukker for at nedsætte forbruget af sodavand, ligeledes for at forebygge en stigende tendens til fedme. Dette skulle indbringe et beløb på 520 millioner australske dollar i 2017. Forslaget har mødt stor modstand fra landbrug, handlende og drikkevareproducenter. Der har været en dramatisk stigning i fedme over de sidste 25 år, så hver fjerde voksen og 7 % af børnene nu er overvægtige. Også i Sydafrika er der forslag om at lægge en ny skat på 20 % på drikkevarer for at forebygge fedme. Det vil medføre et tab på 60-70.000 jobs siger producenterne. Der er indført lignende skatter i lande som Mexico, Mauritius og Ungarn for at forebygge fedme og sukkersyge. I England arbejder man tilsvarende for at indføre skat på sodavand i 2018, ligeledes for at forebygge fedme. Modstanderne siger, at det kun vil nedbringe forbruget med 5 kalorier om dagen, svarende til et bid i et æble. En sådan skat vil medføre et tab i omsætningen for virksomheder på 132 millioner pund og koste 4.000 jobs.

Verdensmarkedsprisen og EU's priser på hvidtsukker siden EU's sukkerreform i 2006

Højt og stabilt udbytte (fht. 101*)

FAIRWAY^{RZ}

- Meget højt og stabilt udbytte (**fht. 101***)
- Højeste sukkerprocent af alle sorter (**18,4 %****)
- Fremspiring helt i top
- Lav tendens til stokløbning - egner sig til tidlig såning
- Meget høj renhed
- God højde over jorden - nem optagning
- Godt bladfæste, optimal afpudsning
- egner sig til oplagring

*3 års gens. Nordic Beet Research 2014-16

** Nordic Beet Research 2016.

DANMARK
PP

Magasinpost - SMP
ID-nr. 46584

MARIBO[®]

your partner in sugar beet...

Maribo Seed · Højbygårdvej 31 · DK-4960 Holeby
Tel: +45 5446 0700 · Fax: +45 5446 0701
www.mariboseed.com · info@mariboseed.com

Al henvendelse til: Danske Sukkerroedyrkere, Axeltorv 3, 1., 1609 København V.
Ændringer vedr. abonnementet ring venligst 33394009